

BYGGETTAN

**På vilket språk
vill du tala med oss**

**VVS-utbildning ger
dömnda en andra chans**

**Avgörande hjälp
från facket**

TEMA: Avtalsrörelse

**”Byggföretagen
- ta ert ansvar!”**

08

På vilket språk vill du tala med oss?

12 Lärare på VVS-utbildning ger dömda en andra chans

14 Vägen från vården till byggbranschen i Sverige gick via husbyggen i Afrika

ÄVEN I DETTA NUMMER

- 04. Nu växlar vi upp
- 06. Viktigaste frågan i avtalarörelsen
- 10. Uppgifter på gränsen
- 11. Fick avgörande hjälp från Byggnads
- 16. Årets skyddsombud
- 17. Byggföretagen - ta ert ansvar
- 18. Löneformer i byggbranschen

BYGGETTAN

MEMLESTIDNING BYGGNADS
STOCKHOLM-GOTLAND

REDAKTION

Redaktör, text, foto, layout

Inger Fagerberg, tel 010-601 11 44
inger.fagerberg@byggnads.se

Ansvärig utgivare

Tomas Kullberg
tomas.kullberg@byggnads.se

Foto omslag Inger Fagerberg/Byggnads

Tryck Exakta Print AB, Malmö

ADRESSER

Besöksadress

Skytteholmsvägen 2, Solna
Box 1288, 171 25 Solna

Telefon 010-601 10 08

E-post stockholm-gotland@byggnads.se

Webb Byggnads.se/stockholm-gotland

Instagram @byggnads_stockholmgotland

Facebook Byggnad Stockholm-Gotland

Byggnads Medlemscenter

Telefon 010-601 10 00

Byggnads a-kassa

Telefon 010-601 18 00

Lokalkontor Gotland

Arbetarrörelsens Hus,
Stenhuggarvägen 6, 621 65 Visby

Telefon 010-601 10 08

MEDLEMSKRETSAR

Gotland, Handen, Huddinge,
Johanneshov, Nacka, Nordost,
Nordväst, Stockholm, Södertälje

BLI MEDLEM

Öppna kameran i din mobil och rikta den mot QR-koden.

Stockholm-Gotland

BYGGNADS

Vi är taggade för avtalsrörelse

BYGGFÖRETAG SOM UTNYTTJAR sina anställda är ett stort problem och gör att många far illa. Företagen hittar hela tiden nya vägar, alltifrån byggnadsarbetare som blir lurade på sin lön till att företagare hittar nya sätt att stoppa våra skattepengar rakt ner i sina egna fickor. Jag tror att en av de större frågorna i avtalsrörelsen kommer bli hur vi ska förhindra kriminella företag att helt ta över vår bransch. Men även hur vi byggnadsarbetare ska kunna påverka mer på arbetsplatserna.

OSERIÖSA FÖRETAGS metoder drabbar ju även seriösa byggföretag som följer lagar och avtal, när de tvingas konkurrera på helt olika villkor. De av myndigheterna utlovade A-krimcenterna har ännu inte kommit igång i Stockholm och sekretessen mellan olika myndigheter kvarstår, vilket är oacceptabelt. Vi fortsätter vårt samarbete med Stockholms Byggmästareförening kring Fair Play Bygg, som gör ett stort arbete för att myndigheter ska kunna sätta dit kriminella företag. Men det räcker ju inte.

DET ÄR AV STÖRSTA vikt att man känner till sina rättigheter för att inte bli lurad eller utnyttjad. Under hösten projektanställde vi fem byggnadsarbetare, som tillsammans talar tio olika språk, för att nå ut till de på byggarbetsplatsen som inte talar svenska. De får veta vad facket står för, att de har rättigheter och att de är välkomna som medlemmar i Byggnads. Du kan läsa mer om projektet på sidan 8.

”

”Men vi byggnadsarbetare vet hur verkligheten ser ut”

ATT AVTALS RÖRELSEN ÄR igång märks tydligt. Bland annat genom att arbetsgivarnas organisation Byggföretagen bröstar upp sig genom helsidesannonser i DN, där de påstår att deras medlemmar är de schyssta byggarna som respek-

tererar avtal och regler. Men vi byggnadsarbetare vet hur verkligheten ser ut. Läs om lagbasarnas krav till Byggföretagen på sidan 17.

JAG TROR DET blir en tuff avtalsrörelse, men våra förtroendevalda är taggade. Och våra engagerade medlemmar har skrivit cirka 300 avtalsmotioner, bara i vår region. Många motioner handlar om mer inflytande på våra byggarbetsplatser. Vi ska inte bara tacka och ta emot information om till exempel bemanning och förändringar. Utöver kampen mot kriminella företag, är det en fråga vi alldeles säkert tar med oss in i avtalsförhandlingarna.

TOMAS KULLBERG, ORDFÖRANDE
BYGGNADS STOCKHOLM-GOTLAND

Kullbergs ”Rent krasst”

- 1** Höga elkostnader gör att vi måste betala högre priser på alla varor vi köper. Kanske det är dags nu för regeringen att erkänna att avregleringen av elmarknaden blev ett enda stort misslyckande.
- 2** Att inte våga ta ställning mot Irans behandling av kvinnor är fegt. Kvinnor ska ha samma rättigheter som män och som fackförening ska vi stå upp för allas lika värde. Och som män måste vi ta vårt ansvar för att det ska bli en förändring i världen.
- 3** Jag säger bara fotbolls-VM i Qatar - vilken flopp! Vi tittade på det och vi var med och betalade för det. Jag tycker att vi borde skämmas.

AVTAL
2023

Nu växlar vi upp

Avtalsrörelsen 2023 i Sverige startar i en tid med en skyhögt inflation runt nio procent.

Torbjörn Hagelin är Byggnads avtalssekreterare med ansvar för förhandlingarna. Han vill uppnå reallöneökningar för medlemmarna, men vill inte riskera en löneinflation som på 1980-talet.

Torbjörn Hagelin

- ▶ **Ålder:** 61 år
- ▶ **Familj:** Sambo, 2 barn, 2 bonusbarn, 4 barnbarn
- ▶ **Bor:** Radhus i Vallentuna, sommarhus i Blekinge
- ▶ **Yrke:** Träarbetare
- ▶ **Intressen:** All idrott, förr svensk klassiker, nu motionsnivå
- ▶ **Aktuell som:** Avtalssekreterare i Byggnads [sedan 2012]

Torbjörn Hagelin, Byggnads avtalssekreterare, hävdar att de flesta företag med utländska arbetare inte följer lagar och avtal i Sverige.

- I ÅR SÄGER jag till våra medlemmar: gör er inga förhoppningar på att få en löneökning på tio procent. Det kommer det inte att bli, säger Torbjörn Hagelin, Byggnads avtalssekreterare.

Förra avtalet, år 2020, var på 5,4 procent på 29 månader. Det gav en reallöneökning. Nivån på LO-förbundens lönekrav är nu på 4,4 procent på 12 månader. Lönekravet, det så kallade märket, sätts med hänsyn till konkurrentlänternas industrilöner.

- Det är inte bara industrin som är utsatt. Vi i byggbranschen blir också internationellt konkurrensutsatta när företag tar hit utländsk arbetskraft. Det borde man ta hänsyn till i förhandlingarna, säger han.

Som Byggnads avtalssekreterare vill han veta mycket mer om och få mer inflytande över förhandlingarna.

- Jag tycker att man ska skrota industriavtalet. Jag vill att LO ska förhandla lönenivån och avtalsperiodens längd direkt med Svenskt Näringsliv.

Vilka är de viktigaste avtalskraven i år?

- Det jag hör nu bland medlemmarna är att kriminaliteten i byggbranschen är den största frågan. Kriminaliteten påverkar så mycket annat, löner, arbetstider och arbetsmiljön, säger Torbjörn Hagelin.

HAN HÄVDAR ATT

de flesta företag med utländska arbetare inte följer lagar och avtal i Sverige. Han pekar ut ställningsbranschen

som den med allra mest fusk och kriminalitet. Byggnads försöker få beställarna av arbete att ställa större krav. Förbundet vill att polisen och Ekobrottsmyndigheten ska ingripa mer och att Arbetsmiljöver-

ket ska få större resurser att utföra sitt uppdrag.

- Problemet är att de största byggföretagen och vår motpart, Byggföretagen, bara pratar fina ord om att

bekämpa kriminaliteten, men vi ser ingen handling. De stöttar de kriminella företagen, säger han.

ETT EXEMPEL

HAN nämner är att stora företag som Skanska och NCC undviker att anställa egen personal. I

stället tar de in underleverantörer och mellanhänder för att kringgå avtalen i branschen.

Kedjorna av underentreprenörer bidrar till dåliga arbetsvillkor i branschen. I stället vill Byggnads att

”Byggföretagen pratar bara fina ord om att bekämpa kriminaliteten, men vi ser ingen handling. De stöttar de kriminella företagen.”

Byggnads avtalssekreterare gästar Byggnads Stockholm-Gotlands konferens för lagbasar i slutet av november. Förtroendevalda har en betydande roll i en avtalsrörelse.

RÄDDA JOBBEN. Stoppa kriminella byggföretag

Nu sätter vi press på arbetsgivarna. Var med och visa ditt stöd när Byggnads lämnar över avtalskraven för Byggavtalet till arbetsgivarnas organisation Byggföretagen.

Välkommen på manifestation, mingel och seminarium!

14 februari Näringslivets hus, Storgatan 19, Stockholm:
kl. 13.00 Manifestation

14 februari Solna Folkets Hus, Skytteholmsvägen 2, Solna:
kl. 14.30 Mingel, mat och samtal.
kl. 15.30 Seminarium: "Hur jobbar svartjobb-fabriker?"
kl. 17.00 Seminarium: "Vad gör ni beställare för att minska arbetslivskriminaliteten?"

Hela programmet för manifestationen den 14 februari kommer att finnas på regionens hemsida.

Avtalskraven överlämnas

Den 9 december 2022 fastställde LO sina avtalskrav och Byggnads står bakom LO-samordningen.

Under februari 2023 överlämnar Byggnads sina avtalskrav till arbetsgivarna:

- ▶ Byggavtalet 14 februari
- ▶ Plåtavtalet 15 februari
- ▶ Glasavtalet 16 februari
- ▶ Teknik installationsavtalet VVS & kyl 16 februari
- ▶ Entreprenadmaskin-avtalet 17 februari

huvudentreprenörerna ska anställa egen personal. Bygget av Karolinska i Solna ger han som ett varnande exempel. Där var det bara 150 som var anställda hos Skanska. Övriga, cirka 2 000 personer, arbetade åt underleverantörer.

– Det är likadant på nästan alla stora byggarbetsplatser. Vi skulle få bort mycket kriminalitet om storföretagen anställer egen personal.

De utländska anställda är särskilt utsatta. De jobbar dygnet runt, får fel löner och dålig arbetsmiljö inte bara på utländska, utan också på svenska företag.

– Vi har mängder av tvister på avtalet med dessa företag, säger Torbjörn Hagelin.

FLER FRÅGOR MEDLEMMARNA tar upp i avtalsrörelsen är säkrare arbetsmiljö, branschpassad företagshälsovård, högre pensioner och inte minst reglerade arbetstider. Låglönesatsningar är en viktig fråga i avtalsrörelsen. Några som står i fokus inom Byggnads är byggstädare, ställningsbyggare och glasmästare.

– För att få lite snurr på lönerna utöver avtalet borde alla använda ackordssystemen mer och även byta företag lite oftare, säger han.

Inför avtalsrörelsen 2023 gäller det att mobilisera Byggnads över 100 000 medlemmar.

HUR VILL DU peppa medlemmarna?

– Alla medlemmar måste bli medlemsvärvare. Ju fler vi blir desto starkare blir vi och desto större krav kan vi ställa på arbetsgivaren.

Torbjörn Hagelin bedömer att det finns ytterligare 100 000 utländska byggnadsarbetare i landet.

– Vi måste alla hjälpas åt och organisera dem. Problemet är att arbetsgivaren har informatörer som skvallrar. Om en utländsk arbetare går med i facket får han sparken. Det är för jäkligt!

Vad betyder Byggnads lagbasar i avtalsrörelsen?

– De betyder jättemycket, enormt mycket! De är förtroendevalda och vår kanal ut till medlemmarna. De är särskilt viktiga om vi ska gå ut i konflikt. De vet vilka som är på arbetsplatsen, hur och vart vi ska rikta en konflikt.

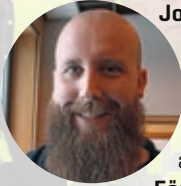
Hur peppad är du själv inför avtalsrörelsen?

– Avtalsrörelsen är som julafton för en avtalssekreterare. Då får man förhandla. Det är det som är det roliga, att försöka göra det bättre för medlemmarna, att kunna visa på nyttan av att vara med i fackföreningen. ■

"Avtalsrörelsen är som julafton för en avtalssekreterare. Då får man förhandla. Det är det som är det roliga, att försöka göra det bättre för medlemmarna."

”Jag är skitpeppad”

På Rönneberga samlades ett 80-tal lagbasar på konferens i slutet av november. Vi passade på att ta tempen inför avtalsrörelsen.

Joakim Stafsuud, 33, snickare **Fackligt uppdrag:** Lagbas, huvudskyddsombud och handläggare arbetsmiljö, HSO/HAM **Företag:** Veidekke

Mikael Johansson, 59, snickare **Fackligt uppdrag:** Lagbas **Företag:** Credentia

1

Hur var lagbaskonferensen?

Jag tycker den var jättebra. Det var bra föredrag och kul att träffa andra lagbasar och prata med några som är i samma sits som man själv. Det kan bli rätt ensamt ibland, så det är bra att ha ett forum.

1

Det var intressant. Jag är inte så jätteinsatt i alla frågor, så jag var där för att få information. Det var kul att träffa kompisar, och viktigt att höra hur de löser problem på jobbet.

1

2

Vilka frågor tycker du är viktigast i avtalsrörelsen?

Arbetsmiljön, självklart, och att rädda jobben. Vi måste få ordning på arbetsplatserna. Företagen måste sluta stycka upp och sälja ut jobb. Även här på Veidekke har vi tappat jobb med stommar, gips, fönster. Det finns krafter på företaget som vill det. De går på Byggföretagens linje. En annan viktig sak har jag skrivit en avtalsmotion om. Det är att ett skyddsombud hos en huvudentreprenör ska kunna stoppa jobbet hos en underleverantör.

2

Vi måste bli bättre på att vakta våra avtal och säga ifrån när de inte följs. Det finns mycket i avtalet som många inte känner till. De flesta på min arbetsplats kommer från olika bemanningsföretag. Många kan inte jobbet och de har svårt med fackspråket. Majoriteten borde vara anställd på företaget. Det är också viktigt att Arbetsmiljöverket och polisen motverkar kriminaliteten i branschen.

2

3

Hur tror du att avtalsrörelsen kommer att bli?

Jag tar Hagelin på orden. Jag tror det blir väldigt stökigt. Jag tror Byggföretagen kommer med något verklighetsfrånvarande.

3

Det kommer att bli tuffa förhandlingar och jag tror att arbetsgivarna kommer att bromsa rejält. Men jag hoppas man kommer upp till en rimlig nivå.

3

4

Hur peppad är du?

Jag är skitpeppad. Jag är med i gruppen ”Rädda jobben”. Vi ska stå utanför Byggföretagen på Storgatan när Hagelin kommer med Byggnadsavtalskrav den 14 februari.

4

Nej, jag tror det blir svårt och bökigt för alla parter, det är en tuff situation.

4

” Den viktigaste uppgiften för mig som lagbas är att vara arbetslaget till hjälp och se till att de har de bästa förutsättningar för att jobba säkert och dessutom tjäna så bra som möjligt på ackordet.

Mikael Johansson, lagbas Credentia

”Jag tror det blir svårt och bökigt”

”Jag känner mig ganska tillbakalutad, men intresserad”

Marco Svenström, 47, betongare, handledare för lärlingar/skolelever **Fackligt uppdrag:** Lagbas **Företag:** JM Stom AB

1

Oftast håller jag på att somna på konferenser, men snacket idag har varit uppiggande och intressant. Jag är jättenöjd.

2

Det viktigaste är att vi fackligt förtroendevalda får mer befogenheter på arbetsplatsen. Lönen är viktig. Det finns ingen morot i stomlagets ackord. Det behövs fler lönesystem. Företagen säljer bort jobb billigt som vi sen får ta reda på. De som då kommer arbetar inte som vi. De har inte samma standard, inte heller samma säkerhetstänk som vi. Man säljer ut kvalificerade jobb och ger oss monotona jobb i stället.

3

Det är bra att vi är med fackligt och strider. Och jag hoppas på det bästa. Men vi kommer att tappa mark med inflationen.

4

Jag är peppad som fan, men magkänslan säger något annat. Jag hoppas att vi fortfarande kommer ha ett jobb att gå till.

Robert Lyander, 40, träarbetare **Fackligt uppdrag:** Lagbas, HSO **Företag:** Peab på Gotland

1

Vi var tre som var med från Gotland. Det är första gången jag är med. Det är intressant, men det blir mycket prat och mycket information på gott och ont.

2

Jämlikhet mellan den svenska och den utländska arbetskraften. De ska inte tas hit för att det är billigt. De ska bara hit om de är bra och går på samma villkor som vi. Än så länge är de kanske mest i Stockholm. Men det som finns på fastlandet brukar komma till oss på Gotland. En annan viktig avtalsfråga är löneskillnaderna mellan Stockholm och Gotland. Det skiljer tiotals kronor i timmen. Men det är lika dyrt att bo på Gotland. Jag vill att det ska vara samma lön på Gotland som i Stockholm.

3

Jag tror att avtalsrörelsen förhoppningsvis går som Byggnads vill, men det blir väl säkert något som vi får ge vika för.

4

Jag känner mig ganska tillbakalutad, men intresserad. Det är bra att göra något åt de utländska lönerna nu.

Fredrik Sanchis, 53, snickare **Fackligt uppdrag:** Lagbas **Företag:** Byggpartner

1

Det var överraskande mycket ny information för mig och jag fick svar på många frågor. Bland annat hur man ska hantera folk som blir inhyrda, kolla om de är fullbetalda och om de har yrkesbevis.

2

Byggnads måste kolla alla inhyrda att de får betalt enligt kollektivavtalet. Som det är nu känns det som ett luddigt fiffel. Min viktigaste fråga är pensionen. Åren har gått och det känns som att pensionspengarna hinner jag inte jobba in, det känns väldigt tungt.

3

Jag hoppas de får upp pensionerna även om tiden gått förbi mig.

4

Jag ska ta upp de inhyrdas löner nu på måndag. Jag vill veta vad de faktiskt får betalt i fickan. Jag ska berätta hur mycket pengar de borde få enligt avtalet. Och att de kan få hjälp att få ut rätt lön om de går med i facket.

Läs om lagbasarnas krav till Byggföretagen på sidan 17.

PÅ VILKET SPRÅK

vill du tala med oss?

Tillsammans behärskar de, förutom svenska och engelska, italienska, franska, rumänska, grekiska, arabiska (både nordafrika- och mellanösternvarianterna), kurdiska, persiska och dari (språk i Afghanistan).

Latif Karimi, Jamal Tighazrati och Adil Said kan berätta om arbetares rättigheter på många olika språk.

Latif Karimi, Jamal Tighazrati, Adil Said, Livio Paunica och Christopher Berglöf söker upp byggnadsarbetare som inte pratar svenska. På de många språk som de behärskar tillsammans, berättar de om arbetares rättigheter och värvar medlemmar, som en del i ett projekt som pågår till sista februari.

EN MÅNDAGSMORGN TRÄFFAS fyra av fem i projektgruppen på möte, då de rapporterar om föregående vecka, utbyter erfarenheter och planerar kommande arbetsplatsbesök:

”På en arbetsplats i Årsta var det sex som gick med i fredags!”

”I Sundbyberg finns det hur mycket arbetsplatser som helst att besöka just nu.”

”Vi måste fylla på med blanketter för medlemsansökan, och information om kollektivavtalade försäkringar”.

De fyra på mötet är stenmonitören Jamal Tighazrati, snickaren Adil Said, snickaren Livio Paunica och betongarbetaren Latif Karimi.

Christopher Berglöf, snickare, ingår också i projektgruppen, men är inte med idag. De är födda i Marocko, Irak, Rumänien, Afghanistan och Sverige, men några har också bott och arbetat i andra länder: Italien, Frankrike, Grekland och Iran.

DE HAR OCKSÅ

erfarenheter av att komma till Sverige av olika skäl, och på olika sätt: som flyktingar, som EU-medborgare med rätt att arbeta i andra EU-länder - och för att man hittat sitt livs kärlek här.

De bokar aldrig tid, utan dyker bara upp på byggarbetsplatserna. För det mesta går det bra, berättar de, om man tar hänsyn till att inte

störa produktionen, utan kanske invänta en rast. Men det förekommer att chefer vägrar släppa in dem.

- Ibland kan vi få hjälp av en ombudsman för att få tillträde.

Och en del som låter oss komma säger: ”Ni får inte prata om löner.”

De möter många byggnadsarbetare som arbetar på arbetsplatser utan kollektivavtal, och där cheferna har

”Människor har saker att säga och de uppskattar att bli lyssnade på.”

Jamal Tighazrati och Adil Said möter många byggnadsarbetare som kommer från andra länder. Här på ett arbetsplatsbesök i Östberga.

minimala kunskaper om spelreglerna i Sverige - eller struntar i dem.

Gruppen berättar om de grundläggande rättigheter som arbetare har, och inte minst vilka löner som de ska ha enligt avtal.

- Vi har besökt arbetsplatser där två-tre har bra löner, och sen finns det femtio med sjukt låga löner, berättar Jamal Tighazrati.

DE VÅLAVLÖNADE STÅR

förstås arbetsgivarna nära. Så länge de sitter vid fikabordet vågar resten inte säga så mycket. Men gruppen lämnar material, med kontaktuppgifter, och på det språk som är aktuellt på arbetsplatsen. Ibland får de kontakt med någon av de lågavlönade efter besöket.

- När vi får en god kontakt med rätt person, som de andra på arbetsplatsen har förtroende för, kan det bli många som söker medlemskap samtidigt.

DE BESÖKER ARBETSPLATSER med alla nyanser, från vitt till svart, inom moral och juridik. Och ibland ser de snabbt och tydlig hur läget är. "Det händer att folk börjar springa från arbetsplatsen."

Det går också att ana ugglor i mossen, när de anställda har egna kläder istället för arbetskläder, hjälmar från Biltema och inga hörsel-

skydd. Det finns företag där inte en enda talar engelska eller svenska. Ofta rapporterar de till Fair Play Bygg*.

FÖR ATT LYCKAS med att informera och värva, gäller det att man också lyssnar mycket, och inte bara talar, förklarar Jamal.

- Vi frågar vad de har på hjärtat, vad de tycker. Och människor har saker att säga och de uppskattar att bli lyssnade på. Och vi tar emot alla synpunkter, även när man är kritiska mot facket.

Livio Paunica påpekar att en del har dåliga erfarenheter av sina hemlands fackföreningar, som kan vara mer eller mindre köpta av arbetsgivarna,

- Vi försöker att förklara att facket här är vi, vi som är medlemmar, och att man kan gå på medlemsmöten och påverka, säger Latif Karimi.

VECKANS FÖRSTA BESÖK blir i Östberga, där arbetare inreder bårackhus i två våningar som nyligen flyttats hit från en annan plats i stan - det är ett genomgångsboende för nyanlända flyktingar.

Där träffar de Mama, som kommer från Senegal och som redan är medlem i Byggnads - och två som kommit hit från Ukraina sedan

kriget bröt ut. En är ukrainare men har lärt sig språk genom att arbeta i Spanien, hans arbetskamrat kommer från en centralasiatisk stat men jobbade i Ukraina.

Företaget verkar vara juste och välfungerande, så här kan de koncentrerar sig på att berätta om meningen med fackföreningen. De erbjuder medlemskap i Byggnads för bara 100 kr/månad under tre månader, och då ingår allt.

ARBETAREN FRÅN UKRAINA lyssnar intresserat på all information och förklarar att han kan tänka sig att gå med, men gör det inte där och då. Hans arbetskamrat är mer skygg och avvaktande.

Projektgruppen konstaterar att de också gärna skulle vilja ha någon som kan ryska. Inte bara för att tala med ryssar, utan även med många som kommer från länder som tidigare tillhörde Sovjetunionen.

De lyckas intressera Mama från Senegal för att för att gå Påfarten, grundutbildningen på en dag som alla kan gå (Byggnad betalar för förlorad inkomst, och den är öppen även för dem som inte är medlemmar). Hittills har utbildningen bara funnits på svenska, men de berättar för alla de talar med att Byggnads kommer att ha en Påfarten på engelska den 6 februari 2023. ■

* fairplaybygg.se - tipsa dem om du misstänker kriminell byggverksamhet

Dennis Rydberg är avtalsansvarig på Byggnads Stockholm-Gotland.

Uppgifter på gränsen

Det finns uppgifter på byggen som ligger på gränsen: på gränsen mellan olika yrken, mellan Byggnads fem avtal, och mellan olika LO-förbund.

För en som är ny i branschen kan gränserna förvirra. Men Dennis Rydberg, regionens avtalsansvarige, har koll.

Byggnadsavtal och yrken

► Byggavtalet

50 yrken, t ex träarbetare, betongarbetare, brunnsbore, mudderverksoperatörer och stuckatörer.

► Entreprenadmaskinavtalet

17 yrken, t ex grävmaskinister, dumperförare, bergsprängare.

► Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl

12 yrken: t ex montörer av VVS och värmepumpar, rörsvetsare.

► Plåt- och ventilationsavtalet

7 yrken, t ex byggnadsplåtslagare och ventilationsmontörer.

► Glasmästeriavtalet

3 yrken: planglasarbetare, bilglasarbetare och fönsterrenoverare.

– **VI HAR INGA** bekymmer med gränserna med de andra förbunden inom bygg och anläggning: Målarna, Elektrikerna och Seko. Där har vi har sedan länge gränsöverenskommelser som fungerar bra, säger Dennis Rydberg, avtalsansvarig i regionen.

Bekymmer uppstår när en del arbetsgivare försöker komma undan Byggnadsavtal, genom att slå sönder yrken och lyfta ut vissa arbetsuppgifter, för att ta in underleverantörer med ett annat avtal.

DENNIS RYDBERG BERÄTTAR att en

sådan gränsfråga gäller transporter av material in och ut på arbetsplatsen. Detta har alltid varit en del av byggarbetet. Transportföretagen har enbart levererat fram till bygget. Men en del byggare vill nu att transportörerna ska få gå in på byggena. Detta är en het fråga.

Ett annat exempel:

– Industriföretag som tillverkar olika metallkonstruktioner erbjuder byggare att också montera dessa. Om jobbet är mindre än 300 timmar

kan de, efter en MBL-förhandling, göra det med Metalls avtal, annars är det Byggnadsavtal som ska gälla, säger han

Ett tredje exempel: byggstädare är ett yrke inom Byggnadsavtalsområde. Men genom att anlita städentreprenörer vill byggarbetsgivare ibland byta Byggnadsavtal mot Fastighets.

”Bekymmer uppstår när en del arbetsgivare försöker komma undan Byggnadsavtal.”

INOM BYGGNADS

FINNS fem avtal, med arbetsgivarförbund inom olika delbranscher i byggsektorn: bygg, entreprenadmaskin, teknikinstallation VVS och kyl, plåt

och ventilation, samt glas. Dessa reglerar villkoren för tillsammans ett drygt 80-tal olika yrken.

– Här är det i stort sett inga problem med gränsdragning. En snickare kan ibland exempelvis hänga upp ett ventilationsrör eller sätta dit fotplåt, men är fortfarande snickare, säger Dennis Rydberg.

Ibland förekommer det att företag har anställda inom flera yrken, som befinner sig inom olika avtalsområden. Då får företaget teckna flera avtal. ■

Avgörande hjälp från facket

Thord Williamsson

- ▶ **Ålder:** 62 år
- ▶ **Familj:** Sambo
- ▶ **Bor:** I Visby
- ▶ **Yrke:** Undertaksmontör
- ▶ **Intressen:** Byggnadsvård, resa, yoga och rörelseträning för att få mindre värk i kroppen

Thord Williamsson skulle söka mellan fyra och 20 jobb i månaden för att få a-kassa, trots att han inte kunde jobba.

Efter 40 år i byggbranschen och år av förslitning skadade Thord Williamsson axeln så illa att han inte kunde jobba kvar. Tack vare fackets insats har han nu fått skadan klassad som arbetsskada och en livränta.

– Utan fackets hjälp hade det aldrig gått. Då hade jag fått gå i tidig pension med en väldigt dålig ersättning.

DET VAR PÅ Gotland, i april 2020, när Thord Williamsson byggde en lättviktsställning inomhus för att jobba med ett akustiktak, som en muskel i axeln brast när han sträckte ut handen och gjorde en snabb rörelse.

Thord gick till distriktsläkaren som sjukskrev honom. Först fyra månader senare röntgades axeln som visade sig vara av. I oktober 2020 opererades axeln. Läkaren dömde ut Thords förmåga att fortsätta jobba som undertaksmontör, eftersom han inte kunde arbeta över huvudet.

THORD BLEV SJUKSKRIVEN fram till våren 2021 när Försäkringskassan tyckte att han kunde börja jobba igen. Han hade sin anställning kvar, men blev uppsagd och fick gå till Arbetsförmedlingen och började stämpla.

– Jag skulle söka mellan fyra och 20 jobb i månaden för att få a-kassa, trots att jag inte kunde jobba.

FÖR ATT FÅ tid att hitta en lösning förhandlade Marcela Salazar, försäkringsansvarig på Byggnads Stockholm-Gotland, med företaget om att Thord skulle få en tjänstledighet på grund av arbetsoförmåga - vilket ger rätt till a-kassa. Efter ett års tjänstledighet kan man ansöka om att få livränta.

Marcela hjälpte också till i dialogen med Försäkringskassan och skrev en remiss till Centrum för arbets- och miljömedicin, som var avgörande för att skadan skulle bli klassad som arbetsskada.

– Jag hade inte klarat av det på egen hand med alla papper och att säga rätt saker till rätt instans. Jag kände inte ens till att Centrum för arbets- och miljömedicin fanns, så Marcela har varit ett jättestöd

för att jag skulle få det klassat som arbetsskada och få livränta.

THORD WILLIAMSSON FÅR livränta, plus en ersättning som motsvarar den lön han hade, men

upp till ett tak. Sedan går AFA Försäkring in och täcker upp resten.

– Det är aldrig kul att sluta jobba på det här sättet, men nu är ekonomin tryggad och jag kan leva ett bra liv ändå, tack vare fackets stöd. ■

”Nu är ekonomin tryggad och jag kan leva ett bra liv ändå, tack vare fackets stöd.”

Cesar Huamán

- ▶ **Ålder:** 66 år
- ▶ **Familj:** Tre barn
- ▶ **Bor:** Stockholm
- ▶ **Yrke:** Lärare på Movants vvs-utbildning, civilingenjör i uppvärmning och ventilationsteknik
- ▶ **Intressen:** Spela fotboll, resa och umgås med vänner.

Läraren Cesar Huamán ger de som går vvs-utbildningen på Beatebergsanstalten en chans att komma tillbaka till samhället.

Utbildningen till vvs-montör ger dömda en andra chans

Cesar Huamán är lärare på anstalten Beateberg utanför Stockholm, där landets enda vvs-utbildning på ett fängelse finns. Hans mål är att eleverna ska lämna det kriminella livet bakom sig.

SKYMNINGEN FALLER ÖVER kriminalvårdens anstalt Beateberg, denna eftermiddag i slutet av november. Dagens lektioner är på väg att avslutas för de 14 interner som deltar i utbildningsföretaget Movants vvs-utbildning.

Läraren Cesar Huamán kom till Sverige från Peru 1990. Efter sin civilingenjörsexamen på KTH, jobbade han som konsult inom vvs och under senare år som lärare.

NÄR JOBBET SOM lärare för vvs-utbildningen på anstalten i Beateberg dök upp för fem år sedan, sökte Cesar Huamán direkt.

– Jag har fått så mycket sedan jag kom till Sverige och vill bidra med

något tillbaka till samhället. Av olika anledningar har de här personerna hamnat här. För min del spelar det ingen roll vad de har gjort. Mitt mål är att de som går utbildningen ska komma tillbaka till samhället, säger han.

VVS-UTBILDNINGEN ÄR ett samarbete mellan Arbetsförmedlingen, Movant och Skolverket.

Totalt är utbildningen mellan 60 och 70 veckor lång. Praktiken görs på ett företag och därför måste studiedeltagarna ha suttit av sitt straff innan dess. Utbildningen har två intagningar

per år och till varje kursstart antas 14 kursdeltagare, som sedan delas upp på två grupper.

Intresset är stort bland internerna eftersom det finns gott om jobb i vvs-branschen.

FLERA AV DE som gått utbildningen här på Beateberg hör av sig

till Cesar och berättar hur det går för dem.

– Många vill hjälpa till. Kanske har de börjat jobba som arbetsledare och frågar om jag har några att skicka. Det är väldigt roligt.

Cesar har sett många som tack vare utbildningen börjar tro på sig

”De som är här har förlorat allt.”

själva och att de kanske kan lyckas med något.

– De som är här har förlorat allt. De finns ingenstans utom i ett polisregister, men i och med att de gör ett slutprov som yrkesnämnden administrerar kommer de här eleverna in i systemet.

De flesta som börjar på utbildningen går färdigt. I en grupp på tio är det kanske 2-3 som hoppar av. Flera fortsätter också att plugga vidare till vvs-ingenjör, vvs-projektör eller vvs-konstruktör.

Cesar tycker att utbildningen på Beateberg håller hög kvalitet, men hur lätt är det att få jobb efter utbild-

ningen, med tanke på att deltagarna suttit inne?

– På intyget står det inte att de gått en utbildning på Beateberg, bara att det är Movant som driver utbildningen, så det är upp till den som söker jobb att berätta eller inte. ■

Peter fick en ny start

Peter* gick vvs-utbildningen mellan 2019-2020 när han satt på Beatbergsanstalten. Nu har han jobbat som vvs-montör i lite mer än två år.

– Jag fick en möjlighet att gå vidare och släppa allt som hänt tidigare.

VVS-MONTÖREN PETER har hela tiden varit helt öppen med att han avtjänat ett fängelsestraff.

– Jag vill inte gå in i ett företag med en lögn och att det ska dyka upp senare utan hellre ta det på en gång.

Till en början var det svårt att få jobb. När Peter berättade om sin bakgrund var det många som backade.

– Jag hade kanske förfrågningar från 20 företag dit jag skickade mitt cv och ringde utan resultat.

IDAG ÄR DET istället många företag som ringer Peter och vill värva honom. Men han trivs där han är och vill stanna.

Det första jobbet fick Peter via en bekant vars storebror är vvs-montör och har en firma.

–Jag hörde av mig till honom och det var inga problem. Men han hade inget kollektivavtal, vilket krävdes för att jag skulle kunna räkna mina timmar och få ett branschcertifikat, säger Peter, som började jobba där ändå medan han letade efter ett nytt jobb.

Idag är han anställd på ett företag med kollektivavtal.

ATT FÅ MÖJLIGHET att utbilda sig och sedan börja jobba efter ett

avtjänat fängelsestraff tycker Peter är en bra sak.

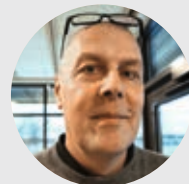
– Det finns väldigt många meningslösa sysselsättningar på fängelser där man till exempel får tillverka möbler för 13,50 kr i timmen. Det som känns som rent slaveri. ■

* Peter heter egentligen något annat.

TRE SVARAR

Vilken tycker du är den viktigaste avtalsfrågan?

PATRIK SVENSSON,
betongarbetare,
SO, MB, facklig
ledamot i Peabs
styrelse

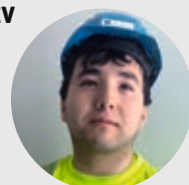
– Det är viktigt att ge bättre förutsättningar för de ungdomar som gått bygglinjen på gymnasiet. Idag får de sällan en chans att gå en lärlingsutbildning. De måste göra sina timmar annars får de inget yrkesbevis och då kommer de inte ut på arbetsplatserna.

FREJA ROOS,
betongarbetare,
JM

– Jag vill att det ska vara rättvist, att man ska få betalt för det man faktiskt gör. Det finns de som lägger ner mer engagemang, än andra. De borde få lite mer betalt jämfört med andra som knappt gör det man ska på jobbet.

BOBUR ZABIKHULLAEV
ventilationsmontör,
MSG Ventilation

– Jag hoppas att avtalsrörelsen leder till en ordentlig lönehöjning, eftersom alla priser har gått upp så mycket. Och det är verkligen någonting som jag har märkt av.

Vägen från vården till byggbranschen i Sverige gick via husbyggen i Afrika

Barbara Ntege Ngabo var undersköterska med nio barn därhemma, när hon vid 43 års ålder började utbilda sig för byggbranschen. Nu har hon arbetat på ett skolbygge i Tullinge i snart ett år.

VAD SOM HÄNDER 2023 är lite oklart, i och med den förväntade nedgången i byggandet. Men Barbara Ntege Ngabo ångrar inte sitt spårbyte och tänker fortsätta i byggbranschen.

Hon är medlem i Byggnads, trots att hon är färsk byggnadsingenjör, och idag arbetar som arbetsledare.

– När jag började på utbildningen sa min mentor åt mig att det var viktigt att vara med i facket, säger Barbara. Jag var medlem i Kommunal och sökte på nätet efter fack inom bygg och hamnade hos Byggnads, och klickade i rutan om övergång från annat förbund. Sen har jag faktiskt inte tänkt så mycket på det...

I FEBRUARI I år började Barbara sin avslutande praktikperiod, på byggmästarföretaget Heving & Hägg-lund. Efter examen fick hon fortsatt jobb till årsskiftet, då skolbygget blir klart.

I början var en del skeptiska när de såg att arbetsledaren var en svart kvinna:

– De frågade: "Kan du det här?".

Men efterhand har jag fått bra respons från byggnadsarbetarna, säger hon. Jag kör mitt eget sätt som arbetsledare och det uppskattas.

BARBARA NTEGE

NGABO kom från

Uganda 1993 som

17-åring, till sin mamma som flytt till Sverige några år tidigare.

– Luleå i december - jag längtade hem direkt, säger hon och skrattar vid minnet.

Barbara lärde sig svenska och började på gymnasiet. Men hon hoppade av efter ett år och jobbade i fem år i en affär för datorutrustning

och två år på ett transportföretag, innan hon pluggade till undersköterska på Komvux.

– I Uganda ville jag bli läkare och

tänkte att det här kunde vara en väg in i vården. Dessutom sa ju alla alltid till oss invandrarkvinnor att vi borde bli undersköterskor!

Hon var klar när hon var 30 år gammal och under

tio år arbetade hon i vården hemma i Kungsängen. Men under dessa år hände väldigt mycket samtidigt.

EN HELT FÖRFÄRLIG händelse ledde till att hon började tänka på att byta spår. Hennes femårige son svalde ett batteri och fick allvarliga inre skador, med operation efter opera-

**"Alla sa ju
alltid till oss
invandrarkvinnor
att vi borde bli
undersköterskor."**

Barbara Ntege Ngabo säger att hon till sitt byggande i Afrika vill ta med bra saker från svenskt byggarbete. Speciellt sådant som gäller kvalitet och miljö och arbetsmiljö-tänkande. Och hon vill gärna inspirera kvinnor att våga förverkliga sina drömmar, trots svårigheter.

Barbara Ntege Ngabo

- ▶ **Ålder:** 46 år
- ▶ **Familj:** Nio barn, varav tre utflugna
- ▶ **Bor:** Lägenhet i Kungängen
- ▶ **Yrke:** Byggnadsingenjör (examen maj 2022). Ytterligare utbildningar: undersköterska och lastbilschaufför
- ▶ **Jobbar:** Arbetsledare hos Heving & Hägg-lund, bygge av skola i Tullinge
- ▶ **Något okänt:** Leder byggföreningen Yhvh Design Construction i Uganda.

tion som följd. Under flera månader var Barbara med sin son på sjukhus i långa perioder. Familjeekonomin höll på att krascha. Hon förstod att hon måste sälja sitt radhus.

– Då insåg jag att det jag vill göra i livet är att bygga hus, berättar hon. Hus i Afrika, närmare bestämt.

HON HADE SJU barn och äktenskapet med barnens far hade tagit slut. Från vinsten som hon fick av husförsäljningen, och från bilen som hon sålde samtidigt, startade hon 2011 en byggförening, först i Rwanda (hennes far kommer däriifrån), och senare också i hemstaden Entebbe i Uganda.

– Jag sökte kontakt med kvinnor som behövde bygga ett eget hus,

efter skilsmässa eller för att de berövats sin arvsrätt. Vi började tillverka byggstenar som är både billigare och mer miljövänliga. Det går också mycket snabbare att bygga husen med dem.

”Då insåg jag att det jag vill göra i livet är att bygga hus.”

MAN NYPER SIG i armen när Barbara berättar. Tvivlare kan titta på en rad korta filmer där hon på plats visar och berättar om byggverksamheten och metoden bakom de finurliga byggstenarna, som liknar och fungerar som legoklossar (sök på *”Barbara Ntege”* på Youtube).

Verksamheten i Afrika byggde hon upp - till stor del på distans - samtidigt som hon fortsatte att arbeta som undersköterska, gifte om sig och fick två sladdbarn.

Det är svårt att bli tagen på allvar som kvinna i byggbranschen i Afrika (också). Därför sökte hon in till en svensk byggnadsingenjörutbildning. När hon inte kom in, gick hon en lastbilschaufförskurs, vid sidan av vårdjobbet - och vid ett andra försök 2020 kunde hon börja sin tredje yrkesutbildning.

HUR I HELA friden kombinerar man allt det som hon gjort med nio barn? Idag är två i lågstadieåldern, fyra tonåringar, och tre utflugna, så det är ”bara” sex hemma.

– Vi har schema för de olika systemen där hemma. Alla gör något och de äldre hjälper de yngre. Det är mycket samordning och planering, för att få allt att fungera - precis som på ett husbygge. På jobbet använder jag mina erfarenheter och egenskaper som mamma, säger Barbara Ntege Ngabo. ■

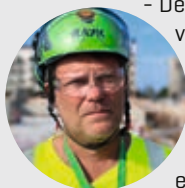

Brister på 160 av 173 arbetsplatser

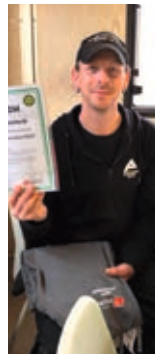
■ Det fanns brister på 160 av 173 besökta byggarbetsplatser. Den bistra sanningen visade sig när Byggnads Stockholm-Gotland gjorde arbetsplatsbesök under årets arbetsmiljövecka, som hade tema "psykosocial arbetsmiljö".

Den vanligaste bristen var att det inte fanns någon dokumentation eller rutiner för hur de skulle hantera den psykosociala arbetsmiljön. Inte heller några tydliga mål för vad man ville uppnå.

Att det saknades nedskrivna rutiner var extra vanligt hos mindre företag, fast där kunde vi se att de ändå hade en bra dialog om ämnet. På medelstora företag saknades ofta dialogen, trots att rutiner fanns nedskrivna.

- Det är ju ändå ganska värdelöst att ha nedskrivna rutiner på papper som sedan inte förankras hos, eller ens informeras om, till arbetarna. Att bara ha det på ett papper som sedan inte används duger ju inte, säger Johnny Rindebrant, arbetsmiljöansvarig på Byggnads Stockholm-Gotland.

Byggnads Stockholm-Gotland utser Årets Skyddsombud 2022

Grattis Casper Hedlund, Jimmy Karlsson, Jonas Gisslevik, Joel Warginger och Petter Mårtensson till Byggnads Stockholm-Gotlands utmärkelse Årets skyddsombud 2022. Tack för era insatser för att förbättra arbetsmiljön på era arbetsplatser!

Under våren hade medlemmar i Byggnads Stockholm-Gotland möjlighet att nominera sitt skyddsombud till Årets skyddsombud. På Skyddsombudens dag den 26 oktober åkte vi ut för att gratulera vinnarna med tårta och diplom på arbetsplatsen.

Skyddsombuden har en nyckelroll och de arbetar hårt för att förbättra arbetsmiljön för sina arbetskamrater. Vinnarna till Årets skyddsombud visar hur deras engagemang och arbete gör skillnad för arbetsmiljön på deras arbetsplats.

Här kan du läsa mer

[Byggnads.se/stockholm-gotland](https://byggnads.se/stockholm-gotland)
Gå in under
Utbildning/Medlemsutbildingar/Påfarten

Har du gått Påfarten?

Bli fackligt medveten!
Få en introduktion om vad facket gör och varför det är viktigt att vara medlem.
Vi ersätter dig fullt ut för förlorad arbetsinkomst.

Datum för Påfarten i Solna 2023

16 januari (fullbokad), 30 januari, 22 februari, 13 mars, 20 mars, 4 april, 25 april, 9 maj, 13 juni

På engelska 6 februari

Du behöver inte vara medlem.

Anmäl dig genom att mejla ditt namn, personnummer och mobilnummer till stgo-studier@byggnads.se

RÄDDA JOBBEN

Stoppa kriminella byggföretag.

Läs om manifestationen
den 14 februari, på sidan 5.

KORT & BLANDAT

BYGGFÖRETAGEN - TA ERT ANSVAR!

I vår väntar avtalsrörelse. Nära två miljoner arbetstagare inom LO-förbunden ska ta sitt ansvar tycker näringslivets företrädare. Med det menar man att vi ska ligga lågt, inte ställa orimliga krav på höga löner eller på saker som fördyrar för företagen.

IVÅR BRANSCH, byggbranschen, har många, många företag under lång tid varit allt annat än ansvarstagande. De har inte bara skott sig på en fastighetsutveckling och på bostadspriser som skjutit i höjden utan gjort det på det grövsta tänkbara sätt; genom att använda sig av oseriösa och till och med kriminella företag för att tjäna ännu mer.

NÄR VI BYGGJOBBARE kliver in i avtalsrörelsen och överlämnar våra yrkanden på utveckling av våra kollektivavtal till Byggföretagen, och de andra arbetsgivarorganisationerna i branschen, kommer det inte vara orimliga krav. Vi vill att de med sämst löner ska få det bättre. Vi, liksom de andra LO-förbundens medlemmar, vill ha någon rimlig kompensation för alla fördyringar. För vi och våra familjer behöver det.

MEN FRAMFÖRALLT KRÄVER vi att arbetsgivarorganisationerna, med Byggföretagen i spetsen, för en gångs skull tar sitt ansvar och ser till att det blir ett slut på utnyttjandet av arbetstagare i byggbranschen och att Byggföretagens medlemsföretag aldrig mer anlitar oseriösa företag.

VI BYGGNADSMEDLEMMAR ÄR seriösa och ansvarstagande. Vi kräver lika villkor och rätta förhållanden för alla arbetstagare. Det är jobb i seriösa företag som har och följer kollektivavtal som krävs för ordning och reda. Vi behöver jobben och branschen behöver oss.

ATT KRÄVA DET ÄR ATT TA ANSVAR – OCH DET ÄR DET VI GÖR!

Våra krav till Byggföretagen

- ✓ Stopp för oseriösa företag och entreprenörer
- ✓ Utvidgat fackligt inflytande på arbetsplatserna
- ✓ Högst två entreprenörer i entreprenadkedjan
- ✓ Kollektivavtal ska gälla för alla på svensk arbetsmarknad
- ✓ Huvudentreprenörsansvaret ska utvidgas
- ✓ Sociala avgifter ska inte betalas av arbetstagarna

Byggnads Stockholm-Gotlands
lagbasar, november 2022

Vad är det som gäller?

Vanliga frågor till Byggnads.

? När har jag rätt till helglön?

Helglön betalas ut när någon av följande dagar (röda dagar) infaller på en måndag-fredag:
Nyårsafton, nyårsdagen, trettondagen, långfredag, annandag påsk, första maj, kristi himmelfärdsdag, nationaldagen, midsommarafton, julafton, juldagen, annandag jul.

För helg som infaller under semester betalas helglön. Du har också rätt till helglön om något av följande gäller både före och efter helgdagen: sjuk under arbetsgivarperioden, uttryckligen beviljad ledighet, överenskommen inarbetad tid, permittering första fyra veckorna.

Helglön utbetalas inte om du är berättigad till ersättning från Försäkringskassan för samma dag.

? Jag har inte fått något anställningsbevis, behöver jag ha det?

Anställningsbeviset är ett bevis på att du har en anställning, hos vem och vilka villkor som gäller.
Du har rätt att få ett skriftligt anställningsbevis, i direkt anslutning till att arbetet påbörjats, om vissa villkor och senast inom en månad för vissa andra villkor.

Det är arbetsgivarens ansvar att upprätta, och ditt ansvar att begära och spara. Skulle du råka illa ut på jobbet så har Byggnads större möjlighet att hjälpa dig om du har ett anställningsbevis.

OBS!

Vi behöver din mejladress

Det är speciellt viktigt nu när vi går in i en avtalsrörelse att vår information når dig.

Mycket av Byggnads information sker via digitala nyhetsbrev, får du inte dessa i din mejl beror det på att vi inte har rätt mejladress till dig.

Titta om vi har rätt info till dig, ändra/lägg till din mejladress och mobilnummer på [Byggnads.se/mina-sidor](https://byggnads.se/mina-sidor)

Vill du ta ett fackligt uppdrag

Som fackligt förtoendevald representerar du dina arbetskamrater och Byggnads på arbetsplatsen. Det är ett viktigt uppdrag som det gäller att förvalta på bästa sätt.

Några uppgifter för dig som är ffv:

- ✓ Kontrollera att alla underentreprenörer har avtal
- ✓ Gå fackliga utbildningar
- ✓ Vara en informationskanal mellan Byggnads och arbetskamraterna

Kontakta Jens Hamedal, som är FFV-ansvarig, om du vill veta mer om att ta ett förtroendeuppdrag i Byggnads Stockholm-Gotland. jens.hamedal@byggnads.se
010-601 11 40

Hallå där Henrik Pedersen!

Löneformer i byggbranschen är inte alltid så enkla att förstå. Vi frågade ombudman Henrik Pedersen och fick hjälp att reda ut vad som gäller.

Vilka löneformer finns i byggbranschen?

– De två huvudsakliga löneformerna är **prestationslön och tidlön**

Vad innebär prestationslön?

– **Prestationslön** är ett samlingsnamn för olika former av ackord och resultatlön. Lönens storlek påverkas av din prestation. Du får betalt en viss lön för att utföra ett visst arbete under ett visst antal timmar. Prestationslönen omförhandlas var tredje månad.

– **Ackordslön** innebär att du får betalt utifrån dina arbetsmoment i mängd, kvadrar eller antal. Om lönen enbart består av ackordslön arbetar du på **rakt ackord**, annars på **blandackord**.

– Den vanligaste formen av ackord är **premieackord**, som består av en rörlig del där arbetsinsatsen påverkar lönens storlek och en fast garanterad del.

– **Resultatlön** baseras på företagets förväntade resultat eller budget. Om arbetet går bättre än det förväntade resultatet kan arbetslaget få en bonus.

Vad innebär tidlön?

– **Tidlönen** är en fast lön som betalas månadsvis, i form av **timlön**.

– Tidlönen förhandlas en gång om året och storleken grundar sig på en överenskommelse mellan arbetsgivare och arbetslag.

Vilka har vilka löner?

– Det är många fler som har tidlön än som har prestationslön och andelen har ökat med mer utländsk arbetskraft.

Hur påverkar olika löneformer våra medlemmar?

– Prestationslönen är ett vinnande koncept. Det ger arbetaren en stor möjlighet att vara med och påverka samt vara delaktig till en positiv utveckling av både företaget och lönen.

– Det handlar inte om att jobba fortare, utan om att jobba smart och effektivt. Det gör att du får förhandla din lön fyra gånger om året. Med tidlön tjänar du mindre och kan bara påverka din lön en gång om året.

Vilka yrkesgrupper kan jobba med prestationslön?

– I stort sett alla. På alla våra fem kollektivavtal är det möjligt att använda prestationslön eller tidlön. På Byggnadsavtalet är prestationslön huvudlöneform.

Henrik Pedersen

- ▶ **Ålder:** 48 år
- ▶ **Familj:** Tre barn
- ▶ **Bor:** I Skogås
- ▶ **Yrke:** Snickare/timmerman [utbildad i Danmark], ombudsman
- ▶ **Intressen:** Sport [allt där Danmark deltar]

Fackligt möte - en rättighet

■ Enligt Utvecklingsavtalet (UVA) har alla medlemmar i Byggnads rätt att få fem timmars facklig information på betald arbetstid.

Byggnads Stockholm-Gotland kan närvara på mötet och hjälpa dig att ordna lokal.

Mejla till 01mb@byggnads.se för mer information eller ring 010-601 10 08.

Digitala FFV-möten

Är du förtroendevald? Boka in kommande digitala FFV-möten i din kalender, Teamsänk kommer i mejlen.

15 februari och 12 april 2023
kl. 09.30-10.30

“ **KVINNA, LIV, FRIHET** ”

Vi står upp för kampen om allas mänskliga rättigheter!

Tomas Kullberg, ordförande Byggnads Stockholm-Gotland

Kontakta Byggnads medlemscenter

Här får du svar på frågor om löner, anställningsvillkor, arbetsmiljö, försäkringar, semester, arbetsskador med mera.

Medlemscentret är öppet kl. 08.00-16.00 alla vardagar

Tel. 010-601 10 00

Kolla om ett företag har kollektivavtal

[Byggnads.se/kollektivavtalskollen](https://byggnads.se/kollektivavtalskollen)

MATS HAMMARLUND DIKTAR OM...

Avtalsrörelse

Avtalsråd och -konferens motioner och förslag ges på möten chans här ska allting blötas innan parterna kan mötas

Hur arbetgivar'n går till väga är svårare att säga de största styr och ställer billigt folk och ansvar minimalt tänker man normalt

Kapitalets köp av arbetskraft och -fred är en lång process byggd på facklig tradition och kamp i över hundra år

Svår förstå men tänk som så till vilket pris på vilket sätt ger vi löfte kollektivt jobba på ett år eller två

vad är vårt kloka svar på byggarn's tunna bud

Den krona som vi får var vi med råge värd igår lärningar ska vara med allas schyssta villkor låt inte marknaden bli sned

POSTTIDNING B

Returadress:
Byggnads
Stockholm-Gotland
Box 1288
171 25 Solna

Medlemsmöten

tisdag den 24 januari 2023

Välkommen till årsmöte i kretsen, med nomineringar och val.

Gotland

Tid: kl. 17.30, tisdag 24 januari
Mat: Vi bjuder på mat
Plats: Joda Bar & kök, Skeppsbron 24

Handen

Tid: kl. 17.00, tisdag 24 januari
Mat: Vi bjuder på mat
Plats: Vegabaren, Nynäsvägen 8

Huddinge

Tid: kl. 17.30, tisdag 24 januari
Mat: Vi bjuder på mat
Plats: ABF Huddinge, Kommunalvägen 26

Johanneshov

Tid: kl. 17.00, tisdag 24 januari
Mat: Vi bjuder på mat
Plats: Farsta Gård, Farstaängsvägen 22

Nacka

Tid: kl. 17.00, tisdag 24 januari
Mat: Vi bjuder på mat
Plats: Lamberts hörna, Dieselverkstaden, Sickla

Nordost

Tid: kl. 17.30, tisdag 24 januari
Mat: Vi bjuder på mat
Plats: Scandic Upplands Väsby, Hotellvägen 1

Nordväst

Tid: kl. 17.00, tisdag 24 januari
Mat: Vi bjuder på mat
Plats: Solna Folkets Hus, Skytteholmsvägen 2

Stockholm

Tid: kl. 17.00, tisdag 24 januari
Mat: Vi bjuder på mat
Plats: Hartwickska huset, Sankt Paulsgatan 39 A

Södertälje

Tid: kl. 17.30, tisdag 24 januari
Mat: Vi bjuder på mat
Plats: Scandic Skogshöjd, Tappgatan 15

Stockholm-Gotland
BYGGNADS